

Verksamhetsplan för Miljösamverkan Västra Götaland 2016-2017

Fastställd av styrgruppen den 24 juni 2015

Ändringar som beslutats av styrgruppen hösten 2015 är införda 4 april 2016

VERKSAMHETEN 2016-2017	2
Inledning	2
Samarbete med Miljösamverkan Halland.....	2
Projektöversikt	2
Projekt 2016	3
Projekt 2017	3
Återkommande projekt (varje år)	3
Nationella tillsynsprojekt som vi stödjer	4
Projekten fördelade över 2016 och 2017	5
Tillsynsprojekt.....	6
Dagvatten - teknik	6
Utsläpp till vatten från mindre verksamheter	6
Reach.....	7
Enskilda avlopp (fosforfällor)	8
Förorenade områden.....	9
Återanvändning av avfall för anläggningsändamål	10
Fritidsbåtsprojekt 2.....	11
Redlighet, kött	12
Äldreboenden, vårdlokaler och samlingslokaler	12
Kemikalier i skolor och förskolor.....	13
Fotvård och akupunktörer.....	13
Asylboenden.....	14
Kompetens- och verksamhetsutvecklingsprojekt.....	15
Kommunikation och bemötande, utbildning	15
Projekt chefssamverkan.....	15
Övriga chefsprojekt enligt aktivitetsplan.....	16
Länsmöten Livsmedel	16
Mötesplats goda exempel	17
Kontaktpersonsträff	17
Återkommande projekt.....	17
Verksamhetsplan för 2017-18 respektive 2018-19	17
Verksamhetsberättelse för föregående år.....	18
Aktualitetsgranskning.....	18
Andra uppgifter	19
Pilotprojekt jämställdhet.....	19
Utvärdering av Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Halland.....	19
Kommunikationsplan	20
Stöd till nätverk	20
Oförutsedda projekt.....	20
Webb	20
EKONOMI.....	20
Budget 2016.....	20

Adressuppgifter: Sista sidan

Verksamheten 2016-2017

Inledning

Miljösamverkan Västra Götalands syfte, organisation m.m. redovisas i Styrdocument för Miljösamverkan Västra Götaland 2013–2016. Revidering av styrdokumentet pågår sedan hösten 2014.

I Kommunikationsplan för Miljösamverkan Västra Götaland (MVG) anges mål och ges vägledning för kommunikationen internt och externt. Stöd finns också i en lathund för kommunikationsfrågor i varje enskilt projekt.¹

I denna verksamhetsplan koncentrerar vi alltså innehållet till en beskrivning av de projekt som ska genomföras. Det blir en mer detaljerad framställning för 2016 medan de insatser som berör verksamheten 2017 hanteras mer övergripande. De sistnämnda kommer att återupptas för diskussion nästa år då förutsättningar och behov kan ha ändrats. Ekonomi behandlas i styrdokumentet, men också i denna verksamhetsplan finns ett ekonomiavsnitt med som utgör budget för 2016.

Samarbete med Miljösamverkan Halland

Med utgångspunkt i den samverkan mellan Hallands och Västra Götalands län som etablerades under Tillsynsutveckling i Väst (TUV), påbörjade MVG under 2014 ett samarbete med Miljösamverkan Halland som sedan fortsatt och utvecklats under 2015.

Denna verksamhetsplan är framtagen i nära samarbete med Miljösamverkan Halland (MH). Enkäten för att välja ut projekt genomfördes för båda länen och på gemensamt styrgruppsmöte för MVG och MH har sedan beslutats vilka projekt som ska ingå. Det innebär att MVG:s och MH:s verksamhetsplaner innehåller samma projekt.

Alla projekt som genomförs är öppna för kommuner i båda länen. Ansvar för projektledning för respektive projekt fördelas mellan projektledarna för MH och MVG.

Projektöversikt

(se också schema, Projekten fördelade över 2016 och 2017 på sidan 5)

Projekten nämns här nedan indelade efter de olika slags projekt som vi arbetar med:

1. Tillsynsprojekt (avseende miljöskydd, hälsoskydd eller livsmedel)
2. Kompetens- och verksamhetsutveckling

¹ Styrdocument för Miljösamverkan Västra Götaland och Kommunikationsplan för Miljösamverkan Västra Götaland publiceras på www.miljosamverkanvg.se/Sv/om-miljosamverkan-vastra-gotaland/Pages/verksamhet.aspx.

Projekt 2016

Tillsynsprojekt

- Dagvatten (forts. från 2015)
- Utsläpp till vatten från mindre verksamheter (forts. från 2015)
- Reach (forts. från 2015)
- Enskilda avlopp - fosforfallor (forts. från 2015)
- Förorenade områden
- Återanvändning av avfall för anläggningsändamål
- Fritidsbåtsprojekt 2
- Redlighet, kött
- Äldreboenden, vårdlokaler, samlingslokaler (utgår eventuellt)
- Kemikalier i skolor och förskolor
- Asylboenden

Kompetens- och verksamhetsutveckling

- Kommunikations- och bemötandebildning
- Chefssamverkan
- Övriga chefsprojekt enligt aktivitetsplan
- Länsmöte livsmedel

Projekt 2017

Tillsynsprojekt

- Förorenade områden (forts. från 2016)
- Fritidsbåtsprojekt 2 (forts. från 2016)
- Redlighet, kött (forts. från 2016)
- Äldreboenden, vårdlokaler, samlingslokaler (forts. från 2016) (utgår eventuellt)
- Kemikalier i skolor och förskolor (forts. från 2016)
- Fotvård och akupunktörer

Kompetens- och verksamhetsutveckling

- Kommunikations- och bemötandebildning
- Chefssamverkan
- Övriga chefsprojekt enligt aktivitetsplan
- Länsmöte livsmedel
- Mötesplats goda exempel
- Kontaktpersonsträff

Fler projekt 2017 än de ovan nämnda

Fler projekt kan bli aktuella till följd av enkäten om verksamhetsplan 2017-2018 som ska genomföras 2016.

Återkommande projekt (varje år)

- Verksamhetsplan för kommande tvåårsperiod
- Verksamhetsberättelse för föregående år
- Aktualitetsgranskning

Nationella tillsynsprojekt som vi stödjer

Projekten nedan är beskrivna utifrån den information som finns tillgänglig i juni 2015. Vi vet inte när tillsynskampanjfas i respektive projekt inträffar, därför har det markerats med streckade röda fält i schemat på nästa sida.

Nationella tillsynsprojekt 2016

- Dricksvatten/vattenverk, Livsmedelsverket.
- Kosttillskott, Livsmedelsverket.
- Material i kontakt med livsmedel, Livsmedelsverket. (Vårt eget planerade projekt om material i kontakt med livsmedel har utgått).
- Växtskydd inom växthus, frukt- och grönsaksodlingar och specialodlingar. Jordbruksverket.

Vi tar ställning till hur mycket insatser som ska göras för varje projekt när den närmare projektplaneringen och inbjudan till deltagande kommer från respektive central myndighet. Projekt som är mindre efterfrågade i vårt län lägger vi dock mindre resurser på.

Insatser från vår sida gällande nationella projekt bör ändå i de flesta fall minst vara att verka för att uppstartsdagar och liknande förläggs till vårt område, samt att i övrigt framföra till respektive central myndighet synpunkter på resurser som de bör lägga på projektet för att det ska bli effektivt och enkelt för miljökontoren att delta i.

I de fall vi inte har någon projektgrupp igång som arbetar med de frågor som är aktuella i de nationella projekten ansvarar projektledare för stödjande och samordnande insatser.

Dessa nationella tillsynsprojekt beskrivs inte närmare i detta dokument, utan vi hänvisar till information som finns eller kommer på respektive huvudmans webbplats.

Projekten fördelade över 2016 och 2017

Rött är tillsynskampanj, **gult** annat arbete i projekt. X markerar ungefär när viss aktivitet genomförs.

Projekt/uppgifter		Proj.ledning	projekt från 2015	2016				2017		Anm.
				jan-mar	apr-jun	jul-sep	okt-dec	jan-jun	jul-dec	
Dagvatten	Miljö	MH								
Utsläpp till vatten från mindre verksamheter	Miljö	MVG								
Reach	Miljö	MVG								
Enskilda avlopp – fosforfällor	Miljö	MH								
Förorenade områden	Miljö	MH								
Återanvändning av avfall för anläggningsändamål	Miljö	MVG								
Fritidsbåtsprojekt 2	Miljö	MH								
Redlighet, kött - Jämställdhet	Livs	MVG o MH								
Äldreboenden, vårdlokaler, samlingslokaler	Hälso	MVG/MH								Utgår eventuellt från VP 2016-2017
Kemikalier i skolor och förskolor	Hälso	MVG								
Fotvård och akupunktörer	Hälso	MVG/MH								
Asylboenden	Hälso/Livs	MVG								

Kommunikation & bemötande		MVG								
Chefssamverkan										
Övriga chefsprojekt enligt aktivitetsplan										

Länsmöten för livsmedel					X		X	X	X	
Mötesplats goda exempel									X	
Kontaktpersonsträff								X		

VP 2017-18 resp. 2018-19										
Verksamhetsberättelse föregående år										
Aktualitetsgranskning										
Utvärdering av MVG och MH										

Nationella projekt

Dricksvatten/vattenverk		SLV								Flera delar 2015-2016
Kosttillskott		SLV								Flera delar 2015-2016
Material i kontakt med livsmedel		SLV								
Växtskydd inom växthus, fruktodling m.m.		SJV								m.m. = grönsaks- o specialodlingar

Tillsynsprojekt

Här redovisas de projekt som fortsätter från 2015 eller som planeras starta 2016. Projekt som startar 2017 är också med men beskrivningarna av dem är mer preliminära och till viss del mer kortfattade.

Dagvatten - teknik

Bakgrund och syfte. En effektiv dagvattenrening är viktigt för att avlasta hav och övriga recipienter från föroreningar, mikropartiklar m.m. Det finns olika tekniker och system för dagvattenhantering och vilken teknik som är lämplig bör väljas utifrån bl.a. syfte, platsens förutsättningar, föroreningsgrad och recipientens känslighet.

Projektet fokuserar i första hand på att ta reda på vilka dagvattentekniker som finns, vilken typ av teknik man ska använda för olika platser samt vilka krav man kan ställa på dagvattenhantering. Då kunskap om dagvattenteknik är viktigt även i andra delar av kommunens verksamhet kommer kommunikation ske med andra avdelningar som arbetar med dagvatten t.ex. VA, bygglovs- och stadsplaneringsavdelningar.

Syftet med projektet är att säkerställa ändamålsenig dagvattenhantering, genom ökad kunskap på miljökontoren om dagvattentekniker samt att utreda vilka krav man kan ställa på dagvattenhantering.

Detta projekt kan ses som en form av fortsättning på Miljösamverkan Västra Götalands dagvattenprojekt 2013-2014, som inte gick in på teknikfrågor av detta slag.

Projektets mål finns angivna i projektplan som fastställts i maj 2015.

Miljömål: *Grundvatten av god kvalitet, Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård*

Miljökontorens insats: Delta i aktiviteter och medverka i projektgruppen.

Länsstyrelsernas insats: Delta i aktiviteter och medverka i projektgruppen.

Tidplan: Projektet fortsätter från 2015. Det startade våren 2015 och fortsätter en bit in på 2016.

Ansvarig miljösamverkan: Miljösamverkan Halland.

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp finns. Arbetet kan medföra mindre kostnader för t.ex. information och annat.

Utsläpp till vatten från mindre verksamheter

Bakgrund och syfte. Utsläpp till vatten (till kommunalt VA eller recipient) från små industri-, service- och måleri-verksamheter med mera är ofta svårbedömda för miljökontoren. Här finns inga villkor i tillstånd att kontrollera mot, och det råder ofta även osäkerhet om avloppsvattnets sammansättning. Hur ska bedömningar göras, vilken provtagning kan vara motiverad, vilka krav på begränsningar/åtgärder kan ställas? Ett exempel: Rening av tvättvatten för rengöring av penslar m.m. vid målning med vattenburna färger. Detta ger utsläpp till vatten, ofta kommunalt. Hur ska man bedöma det, vad ska vi kräva, ska man ta prover?

Projektet syftar alltså till skydd av recipienter från påverkan av direktutsläpp, utsläpp via dagvatten och utsläpp till kommunalt spillvatten som kan medföra störningar i reningsverken.

Projektgruppen får närmare avgöra vilka insatser som behövs. Men exempel på vad som bör kunna ingå är sammanställning av krav och rekommendationer som förekommer på olika håll i landet, inklusive Svenskt Vattens rekommendationer för utsläpp till spillvattennät, seminarier för att redovisa och diskutera bedömningar och krav, samt någon form av handläggarstöd som sammanfattar och ger vägledning för miljökontoren.

Göteborgs Miljöförvaltningens riktlinjer och riktvärden för utsläpp av förorenat vatten till dagvatten och recipienter (R 2013:10) finns som ett underlag för arbetet. De tar dock inte upp utsläpp till kommunalt spillvatten vilket projektet också bör beakta.

Projektets mål är dels minskade skadliga utsläpp av till exempel metaller, olja och organiska föreningar till vatten, dels en enhetligare bedömning av vilka krav som bör ställas på mindre verksameter.

Miljömål: *Giftfri miljö, Levande sjöar och vattendrag, Grundvatten av god kvalitet, Hav i balans samt levande kust och skärgård.*

Miljökontorens insats: Ta del av det material som tas fram och använd det i tillsynen. Medverka i projektgruppen.

Länsstyrelsernas insats: Vid behov bistå projektgruppen med kunskaper och råd.

Tidplan: Projektet fortsätter från 2015. Det startade våren 2015 och fortsätter en bit in på 2016.

Ansvarig miljösamverkan: Miljösamverkan Västra Götaland

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp finns. Arbetet kan medföra mindre kostnader för t.ex. information och annat.

Reach

Bakgrund och syfte. Detta är främst ett service-/kompetensprojekt men ska även omfatta en tillsynskampanj som kan genomföras inom ramen för ordinarie tillsyn av verksamheter som är nedströmsanvändare av kemiska produkter, främst miljöfarliga B och C-verksamheter och kopplas där till kraven på egenkontroll. Eventuellt kan handel också omfattas.

Att säkerställa att kraven i EU:s kemikalieförordning Reach följs är viktigt för såväl miljön som för människors hälsa.

Projektet blir i viss mån en fortsättning på det nationella tillsynsprojektet för ett par år sedan som samordnades av Kemikalieinspektionen och Naturvårdsverket.

Hur tar vi hand om frågorna? Ytterligare utbildning/kompetensutveckling kan behövas då alla inspektörer inte hade möjlighet att gå på utbildningarna i det nationella projektet. Frågorna berör de flesta som har tillsyn på miljöfarliga verksamheter och även i andra sammanhang. Projektgruppen får närmare avgöra vilka insatser som behövs för att stärka kompetensen

samt, som nämnts ovan, organisera en tillsynskampanj inom ramen för ordinarie planerad tillsyn.

Projektets mål är att stärka inspektörernas kompetens på området reach-tillsyn samt genomföra en tillsynskampanj och genom dessa insatser bidra till minskade risker för miljö och hälsa.

Miljömål: *Giftfri miljö*

Miljökontorens insats: Medverka i projektgrupp och delta i tillsynskampanj.

Länsstyrelsernas insats: Medverka i projektgrupp.

Tidplan: Projektet fortsätter från 2015. Tillsynskampanjen inleds sista kvartalet 2015 och pågår t.o.m. april 2016, därefter utvärdering.

Ansvarig miljösamverkan: Miljösamverkan Västra Götaland

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp finns. Arbetet kan medföra mindre kostnader för t.ex. information och annat.

Enskilda avlopp (fosforfällor)

Bakgrund och syfte. Läckage av fosfor från enskilda avlopp är idag ett stort problem som leder till övergödning av vattendrag. Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram en handledning om enskilda avlopp vilket kommer leda till att fler kommuner genomför den nödvändiga tillsynen och därmed ställer hårdare krav på fosforrening i enskilda avlopp.

Till följd av detta kan man anta att det kommer anläggas många fler fosforfällor, samtidigt som kunskapen om deras funktion, hur en effektiv tillsyn skall se ut och hur man åstadkommer ett kretslopp är mycket liten. En ökad kunskap om tekniken och den juridiska aspekten kring fosforfällor behövs för att tillsynen av fosforfällor ska bli så bra som möjligt. Projektet fokuserar därför på båda dessa aspekter. För att ta fram mer tillförlitliga bytesintervall kommer provtagningar göras på ett antal fosforfällor. Man kommer även ta fram rutiner för en gemensam tillsynsmetodik som kan användas av flera kommuner. Inom projektet kommer man även undersöka hur man får ut filtermaterial i kretslopp.

Projektet medfinansieras av Havs- och vattenmyndigheten genom anslag 1:12 Åtgärder för havs- och vattenmiljö.

Projektets mål finns angivna i projektplan som fastställts i maj 2015.

Miljömål: Grundvatten av god kvalitet, Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård.

Miljökontorens insats: Medverka i projektgrupp.

Länsstyrelsernas insats: -

Tidplan: Projektet fortsätter från 2015. Det startade våren 2015 och fortsätter till mars 2016.

Ansvarig miljösamverkan: Miljösamverkan Halland

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp finns. Projektet medför kostnader för bland annat provtagning som finansieras genom bidrag från Havs- och vattenmyndigheten, detta finns specificerat i fastställd projektplan.

Förorenade områden

Projektet har tre delområden:

1. Inventering av förorenade områden på miljökontorens tillsynsobjekt
2. Utbildning om förorenade byggnader.
3. Utbildning om bedömning av förorenade områden

Bakgrund och syfte.

Delområde 1: Inventering av förorenade områden är ett viktigt underlag för att få kunskap om de förorenade områden man har i kommunen. Osäkerheten i hur inventering av kommunens tillsynsobjekt ska hanteras gör att inventeringsarbetet i många kommuner går sakta eller inte ens har påbörjats, varvid miljömålet Giftfri miljö blir svårt att nå.

Länsstyrelser i Jönköpings Län och Skåne Län har t ex haft tvådagarsutbildning för kommunens inspektörer för att vidarebefordra den kunskap som Länsstyrelsen har samlat på sig under de år de inventerat enligt MIFO-metoden.

Blanketter och stödmaterial finns redan på TVL-portalen (Västra Götaland) men stöd för bedömningar och riskklassning, tillvägagångssätt, samsyn med mera saknas. Hur kan inventering kopplas till ”vanlig tillsyn” och vilka andra arbetssätt finns? Projektet kan omfatta bland annat utbildning och/eller handläggarträffar/workshops för att diskutera riskklassning, problemställningar, exempel från andra kommuners arbete.

Till 2016 ska det s.k. EBH-stödet (databas för förorenade områden) vara tillgängligt även för kommunerna, och därför är det lämpligt att starta projektet då.

Delområde 2: Byggnader kan vara förorenade från verksamheter, installationer och material som finns eller har funnits i byggnaden. Det finns behov av mer kunskaper om hur detta kan hanteras och bedömas. Därför anordnas utbildning som kan bestå av två olika dagar:

a) Den utbildningsdag som primärt ska ordnas handlar om byggnader som förorenats genom användning, t.ex. industriverksamhet. Målsättningen är att kommunerna ska lära sig mer om risker med föroreningar i byggnader och hur dessa kan påverka människors hälsa och miljön, samt hur undersökningar kan göras av förorenade byggnader. Tanken är att bjuda in olika aktörer som kan berätta mer om de svårigheter som finns med förorenade byggnader.

b) Det finns även behov av att ta upp olika byggnadsmaterialmaterial (PCB i fogmassor, asbest, blå lättbetong med mera) och vad som gäller vid rivning. Vad krävs av tillsynen? Byggnadsnämndens respektive miljönämndens ansvar? Genom en utbildningsdag för både miljö- och byggnadsinspektörer kan kunskaper ges om detta. Projektgruppen får bedöma om det finns möjlighet att också ta med en sådan utbildningsdag i projektet.

Delområde 3: Projektet behövs för att kunna möta konsulter argument till att lämna kvar föroreningar i mark vid en sanering. Det kan vara svårt för miljöinspektören att bedöma vad som är rimligt att lämna kvar alternativt sanera. Projektet syftar till att höja inspektörens kompetens i bedömning av inkomna riskbedömningar och beräknade platsspecifika riktvärden.

Projektets mål är för delområde 1 att miljökontoren har kunskap och stöd för att initiera inventering av förorenade områden enligt MIFO fas 1 på de verksamheter som kommunen har tillsyn på, och kunna använda EBH-stödet.

För delområde 2 och 3 är målet att genomföra utbildningar för vart och ett av områdena. För delområde 1 ansvarar projektgruppen för alla moment, för delområde 2a) och 3 har projektgruppen mer rollen av beställare till länsstyrelserna som ansvarar för att ordna utbildningsdagarna. För delområde 2b) kan projektgruppen behöva ta ett eget ansvar för genomförandet.

Miljömål: *Giftfri miljö* och *God bebyggd miljö*

Miljökontorens insats: Medverka i projektgrupp och delta på handläggarträffar och utbildningar som ordnas.

Länsstyrelsernas insats: Medverka i projektgrupp och bistå med erfarenhet och stödmaterial från länsstyrelsernas arbete med inventering och medverka på utbildning inom delområde 1, samt att anordna utbildningsdagar som ska genomföras inom delområde 2a) och 3.

Tidplan: Start hösten 2016 och pågår till hösten 2017, därefter utvärdering.

Ansvarig miljösamverkan: Miljösamverkan Halland

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp behöver bildas. Arbetet kan medföra mindre kostnader för t.ex. information och annat.

Återanvändning av avfall för anläggningsändamål

Bakgrund och syfte. Under de närmsta åren genomförs stora projekt i Göteborgsregionen. Dessa projekt kommer skapa ett överskott av massor. Länsstyrelsen i Västra Götalands län bedömer att antalet anmälningsärenden för återanvändning av avfall kommer att öka i närliggande kommuner. Det är viktigt att försöka hitta en gemensam väg i detta arbete samt att sprida kunskap som redan finns hos vissa kommuner men även hos länsstyrelserna. Frågan behöver inte enbart beröra miljökontor i Göteborgsområdet utan även på andra håll där större projekt pågår/väntas.

I enkäten om verksamhetsplan angav 23 miljökontor att de berörs av frågan.

Det finns stödmaterial på TVL-portalen under fliken Schaktmassor (dock ej tillgängligt för Halland) samt på Länsstyrelsen i Västra Götalands öppna webbplats och Länsstyrelsen i Västra Götaland anordnade temadagar om masshantering nyligen (september 2014), och ordnar nytt seminarium hösten 2015 som kan bli som en upptakt för projektet.

Inriktningen på projektet bör därför mer kunna bli samverkan och nätverk mellan berörda kommuner för erfarenhetsutbyte och lära av varandra, än att ta fram nytt material och ordna utbildning. Inom ett sådant nätverk kan man naturligtvis även ordna seminarier/möten när behov uppstår. Miljösamverkans roll bör främst bli att stötta nätverket genom att hjälpa till med att starta en projektgrupp och förmedla kontakter samt vid behov hjälpa till med möten/distansmöten.

Projektets mål är att berörda kommuner ska ha bra kunskaper om hur ärendena handläggs korrekt, effektivt och så att risken för miljöpåverkan minimeras.

Miljömål: *Giftfri miljö, God bebyggd miljö*

Miljökontorens insats: Medverka i projektgrupp och delta i nätverk.

Länsstyrelsernas insats: Medverka i projektgrupp eller på annat sätt bidra med kunskaper.

Tidplan: Start våren 2016. Nätverk kan fortsätta efter 2016 utan särskilt stöd från miljösamverkan.

Ansvarig miljösamverkan: Miljösamverkan Västra Götaland

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp behöver bildas. Arbetet kan medföra mindre kostnader för t.ex. information och annat.

Fritidsbåtsprojekt 2

Bakgrund och syfte. MVG har tidigare arbetat med fritidsbåtshamnar, både i form av tillsynshandledning och tillsynskampanj. Projektet innebär en uppföljning av det, därav namnet. Det har hänt mycket sedan förra projektet runt 2004-05. Projektet kan ta upp de reviderade riktlinjerna för båtbotentvätt från Havs- och vattenmyndigheten, nya rön om höga halter av miljögifter på båtuppställningsplatser, vad som hänt angående sanering av sediment i hamnar, båttoaletter (förbudet mot tömning från april 2015), tillsyn av förorenade områden i anslutning till hamnarna och andra frågor.

I enkäten om verksamhetsplan angav 21 miljökontor att de berörs av frågan.

Utöver HaV:s riktlinjer och MVG:s tidigare handledning finns nyare handläggarstöd med mera från andra miljösamverkan. Projektets uppgift blir närmast att informera om vilken vägledning som finns, men vid behov kan tidigare material helt eller delvis uppdateras eller nytt stöd för handläggning tas fram.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har ett projekt om föroreningar på båtuppställningsplatser hösten 2015, vilket också blir ett underlag för detta projektet.

Projektets mål är att berörda kommuner ska ha tillgång till aktuell vägledning som behövs för tillsyn av fritidsbåtshamnar.

Miljömål: *Hav i balans samt levande kust och skärgård, Levande sjöar och vattendrag, Giftfri miljö*

Miljökontorens insats: Medverka i projektgrupp

Länsstyrelsernas insats: Medverka i projektgrupp

Tidplan: juli 2016 – våren 2017. Vägledningsmaterial bör vara klart relativt tidigt våren 2017, inför vårustningssäsongen.

Ansvarig miljösamverkan: Miljösamverkan Halland

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp behöver bildas. Arbetet kan medföra mindre kostnader för t.ex. information och annat.

Redlighet, kött

Bakgrund och syfte. Redlighet innebär att livsmedelsföretagare är ärliga mot konsumenterna när de säljer eller serverar livsmedel.

Syftet är att granska i vilken omfattning problemet med fusk med djurslag kvarstår, samt att ge fördjupade kunskaper på området. Flera olika ”skandaler” har visat på att det finns ett behov av att dessa kontroller genomförs.

Ett förslag på inriktning är på kebab samt pizzaskinka. Förutom djurslag skulle då även kött-halt kunna ingå i analyserna. Men projektet kan också omfatta även andra typer av köttprodukter såsom styckdetaljer av nöt m.m. Närmare vilka slags produkter projektet bör omfatta får projektgruppen bedöma.

Projektets mål är att miljökontoren ska ha kunskaper om hur tillsynen kan bedrivas, och att en tillsynskampanj med provtagning ska genomföras.

Projektet kommer även att vara pilotprojekt för jämställdhet, se sid 19.

Mål i den nationella kontrollplanen: Alla led i kedjan och alla relevanta krav i lagstiftningen kontrolleras regelbundet, både med avseende på säkerhet och redlighet

Miljökontorens insats: Medverka i projektgruppen samt delta i tillsynskampanj.

Länsstyrelsernas insats: Medverka i projektgruppen (genom projektledare)

Tidplan: Projektet inleds i slutet av 2016 och pågår större delen av 2017 med tillsynskampanj under första halvåret 2017 och därefter utvärdering.

Ansvarig miljösamverkan: MVG/MH (bestäms senare)

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp behöver bildas. Arbetet kan medföra mindre kostnader för t.ex. information och annat. Kostnaderna för analyser av prover som tas i tillsynskampanjen står medverkande miljökontor för. Kommunerna behöver i god tid inför tillsynskampanjen se över så att provtagnings- och analyskostnader täcks av taxan.

Äldreboenden, vårdlokaler och samlingslokaler

Projektet har senarelagts jämfört med ursprunglig plan. Detta för att ge utrymme åt projekt Asylboenden. Eventuellt utgår projektet.

Bakgrund och syfte. Projektet ska underlätta för miljökontoren att utöva rättsäker, ändamåls-enlig och effektiv tillsyn på äldreboenden, vårdlokaler och samlingslokaler. Projektet ska ge stöd för prioriteringar av vilka verksamheter som behöver tillsynas och på vilken nivå tillsynen bör ligga på med tanke för riskerna för människors hälsa.

Tillsynen av hälsoskyddet på äldreboenden är ofta nedprioriterad eller eftersatt, men borde enligt kriterierna ha hög prioritet: Gruppen som vistas här är känslig, har svårt att hävda sina intressen, ofta stora grupper, hög smittrisk, mycket avfall som kan vara smittförande osv. Per-

sonalen är ofta lågutbildad. Tidigare tillsynsbesök har visat på brister ibland annat rutiner för städning och tvätt.

Projektets mål är att miljökontoren ska ha stöd för prioriteringar och tillsyn, och att en tillsynskampanj ska genomföras.

Miljömål: *God bebyggd miljö, delmål God inomhusmiljö*

Miljökontorens insats: Medverka i projektgrupp och delta i tillsynskampanj.

Länsstyrelsernas insats: Medverka i projektgrupp.

Tidplan: Projektet startar i slutet av 2016 eller utgår från verksamhetsplanen. Om det startar pågår det större delen av 2017, eventuellt med tillsynskampanj under maj-oktober 2017, därefter utvärdering.

Ansvarig miljösamverkan: MVG/MH (bestäms senare)

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp behöver bildas. Arbetet kan medföra mindre kostnader för t.ex. information och annat.

Kemikalier i skolor och förskolor

Bakgrund och syfte. Helhetsgrepp behövs på frågan om ämnen som finns i skolans och förskolors innemiljömaterial – golvmattor, madrasser, textilier, elektronik, leksaker. Hur bör man tänka vid upphandling, hur bör man tänka vid städning, rengöring, vädring? Hur kan tillsynen säkra att verksamheterna tar sitt ansvar för att hantera dessa frågor på rätt sätt så att hälso- och säkerhetsriskerna minimeras? Projektets syfte är att reda ut detta och ge stöd till miljökontorens tillsyn.

Projektets mål är att miljökontoren ska ha kunskaper om hur tillsynen kan bedrivas, och att en tillsynskampanj – som kan ha betydande inslag av information – ska genomföras.

Miljömål: *Giftfri miljö, God bebyggd miljö*

Miljökontorens insats: Medverka i projektgrupp och delta i tillsynskampanj.

Länsstyrelsernas insats: Medverka i projektgrupp.

Tidplan: Inleds i september 2016 och pågår större delen av 2017 med tillsynskampanj första halvåret.

Ansvarig miljösamverkan: MVG/MH (bestäms senare)

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp behöver bildas. Arbetet kan medföra en del kostnader för information.

Fotvård och akupunktörer

Bakgrund och syfte. Socialstyrelsen har haft ett projekt om tatuering, men när det gäller fot-

vårdare och akupunktörer har inte motsvarande satsningar gjorts och miljökontoren kan behöva mer kunskaper om dessa verksamheter. Vilka risker finns med verksamheterna? Hur bedrivs tillsynen bäst? Projektets syfte är att reda ut detta och ge stöd till miljökontorens tillsyn. Med fotvård avses här främst medicinsk fotvård där skärande och stickande moment förekommer.

Projektets mål är att miljökontoren ska ha kunskaper om hur tillsynen kan bedrivas, och att en tillsynskampanj ska genomföras.

Miljömål: -

Miljökontorens insats: Medverka i projektgrupp och delta i tillsynskampanj.

Länsstyrelsernas insats: Medverka i projektgrupp.

Tidplan: Hela 2017 med tillsynskampanj under andra halvåret. Utvärdering i början av 2018.

Ansvarig miljösamverkan: MVG/MH (bestäms senare)

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp behöver bildas. Arbetet kan medföra mindre kostnader för t.ex. information och annat.

Asylboenden

Bakgrund och syfte. En rad nya asylboenden har tillkommit på senare år, och fler tillkommer nu i de flesta eller alla kommuner. Många blir inkvarterade i lokaler som inte använts för boende på lång tid eller som inte är avsedda för detta. Människor måste också tillfälligt få husrum i idrottshallar, samlingslokaler och liknande. Detta kan medföra risker för olägenheter för människors hälsa. Det finns därför ett stort behov av tillsyn som kan arbeta förebyggande och inte enbart efter klagomål.

Projektets mål är att miljökontoren ska ha stöd för prioriteringar och tillsyn.

Miljömål: God bebyggd miljö, delmål God inomhusmiljö.

Miljökontorens insats: Medverka i projektgrupp.

Länsstyrelsernas insats: Medverka i projektgrupp.

Tidplan: Projektet inleddes i slutet av 2015 och pågår större delen av 2016.

Ansvarig miljösamverkan: Miljösamverkan Västra Götaland

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp behöver bildas. Arbetet kan medföra mindre kostnader för t.ex. information och annat.

Kompetens- och verksamhetsutvecklingsprojekt

Kommunikation och bemötande, utbildning

Denna uppgift är ett gemensamt åtagande av MVG och Miljösamverkan Halland efter Tillsynsutveckling i Väst. Här är beskrivningen från *Avsiktsförklaring för samarbetet mellan Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Halland efter TUV*:

”Alla som börjar nya på våra arbetsplatser i länen ska ges möjlighet att gå en grundutbildning i kommunikation & bemötande. Denna bör i allt väsentligt bygga på den utbildning som vi genomförde i TUV-projektet. Därtill ska ingå en introduktion till hur vi ser på vårt uppdrag och vår roll samt hur vi samverkar i länen gemensamt och inom Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Halland.”

Utbildningen kommer även att vara öppen för personal som inte är nyanställd, men som inte fått tillfälle att gå motsvarande utbildning tidigare.

Tidplan: En fortlöpande uppgift som inleddes 2014 och har fortsatt 2015 och pågår båda åren 2016 och 2017 och förväntas fortsätta även därefter. Utbildningarna hålls så ofta som det finns behov och möjlighet till det.

Resursbehov och kostnader:

Innehållet i utbildningen har 2014 arbetats fram av MVG:s projektledare i samverkan med GR samt med stöd av en referensgrupp. Arbetet fortsätter med utveckling av utbildningen samt med att ta fram en långsiktig plan gällande förutsättningar, ansvar och administration av utbildningen. Planering och administration medför att projektledarna i de båda miljösamverkan måste avsätta tid för detta. Utbildningen ska finansieras genom deltagaravgifter och förutom projektledarresurserna medför inte uppgiften några kostnader för MVG eller Miljösamverkan Halland.

Projekt chefsamverkan

Denna uppgift är ett gemensamt åtagande av MVG och Miljösamverkan Halland efter TUV. Här är beskrivningen från *Avsiktsförklaring för samarbetet mellan Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Halland efter TUV*:

”Från och med 2014 ordnas varje år gemensamma chefsmöten mellan våra län, ett på våren och ett på hösten. Dessa samarrangeras genom miljösamverkan med ett ansvarigt län/del av län som värd.

Efter TUV har en projektgrupp bildats för gemensam utveckling kring ledarfrågorna. Denna grupp bör vara inspirationskälla och aktiva i valet av frågor att ta upp på chefsmötena. I fokus står ledarrollen och frågor kopplade till rollen och uppdraget som man kan behöva utveckla och driva gemensamt, i vår region samt när det behövs med och gentemot andra. Som exempel kan det handla om miljöchefens roll i den kommunala organisationen.

MÅL: Vi arrangerar varje år två gemensamma chefsmöten för alla chefer inom miljö, livsmedel och djurskydd på kommuner och länsstyrelser i Västra Götaland och Halland. Vi skapar också erfarenhetsutbyte chefer emellan.”

Erfarenhetsutbyte kan bland annat ske genom att det organiseras mentorskap för nya chefer, och så kallad skuggning där chefer följer varandras arbete. Ett skuggningsprojekt har initierats 2014/2015 och beräknas fortsätta.

Tidplan: En fortlöpande uppgift som inleddes 2014, har fortsatt 2015 och pågår båda åren 2016 och 2017 och förväntas fortsätta även därefter.

Resursbehov och kostnader: Insatserna ska inte medföra kostnader för MVG eller MH. Chefsmötena finansieras genom deltagaravgifter. Mentorskap, skuggning och eventuella andra motsvarande insatser innebär inte heller kostnader för miljösamverkan utan deltagande chefer bjuder helt enkelt på sin arbetstid för detta.

Planering och administration av chefsmötena ansvarar miljöcheferna i ett län eller länsdel för i turordning som överenskoms efterhand. För arbetet med att främja och organisera erfarenhetsutbyte mellan chefer (och även att ge förslag på vad chefsmötena kan ta upp) har en projektgrupp med några miljöchefer bildats. Sammankallande i projektgruppen är någon av cheferna i gruppen.

Miljösamverkans projektledare medverkar på chefsmötena och kan delta i det förberedande arbetet. Huvudansvaret för planering och administration ligger på miljöchefer i det län/länsdel som är värd för mötet.

Övriga chefsprojekt enligt aktivitetsplan

Det här handlar om aktiviteter eller projekt upptagna i *Aktivitetsplan baserad på kommunikationsstrategi och plattform för fortsatt samverkan för miljömyndigheterna i Västra Götaland och Halland*, beslutad av TUV:s styrgrupp den 7 feb 2014. Den har sedan reviderats och revideras fortlöpande genom beslut av chefsmötena.

Här redovisas inte de olika chefsprojekten (aktiviteter enligt aktivitetsplan). Se aktuell version av aktivitetsplanen.

Tidplan: Arbetet fortsätter från 2015 både 2016 och 2017 och förväntas fortsätta även därefter.

Resursbehov och kostnader: För varje chefsprojekt bildas en grupp med miljöchefer som deltagare och en chef som sammankallande. För dessa aktiviteter ska miljösamverkans projektledare inte behöva ta några initiativ, utan de ska drivas av respektive chefsgrupp. Insatserna ska inte behöva medföra kostnader för MVG eller Miljösamverkan Halland.

Länsmöten Livsmedel

Länsmöten för livsmedel har tidigare år genomförts två gånger per år i länet. 2014 och 2015 har de dock inte ingått i MVG:s verksamhetsplan. Men fr.o.m. 2016 ska de åter ingå.

Tidplan: Minst ett länsmöte för livsmedel ska hållas 2016 och minst ett 2017.

Resursbehov och kostnader: En planeringsgrupp behövs för varje träff. Värdskap för träffarna tar olika miljökontor på sig. Eventuellt mindre kostnader för fika m.m. eller så tas deltagaravgifter ut.

Mötesplats goda exempel

Med inspiration från TUV då Goda exempel-seminarium arrangerades ska vi ordna en träff 2017 för miljömyndigheterna i Västra Götaland och Halland för att sprida goda exempel mellan varandra. Även externa medverkande kan engageras. Målsättningen är att återkomma med Mötesplats goda exempel vartannat år. Arbetet med att sprida goda exempel kan även ske via andra forum, t.ex. på webben..

Hösten 2015 hålls den första Mötesplats goda exempel.

Tidplan: Planeringen för nästa Mötesplats goda exempel påbörjas våren 2017 och Mötesplats goda exempel arrangeras någon gång under hösten samma år.

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp behöver bildas för arbetet. Förutom att projektgruppen leds av miljösamverkans projektledare, ska insatserna inte medföra kostnader för MVG eller MH. Arrangemanget finansieras genom deltagaravgifter.

Kontaktpersonsträff

MVG har tidigare sedan några år vartannat år ordnat en träff för MVG:s kontaktpersoner på miljökontoren. Senast detta skedde var 2015. Genom samarbete mellan MVG och MH är kontaktpersonsträffen sedan 2015 gemensam för de båda miljösamverkan. Kontaktpersonerna har en nyckelroll i kommunikationen mellan projektledning och alla medarbetare ute på förvaltningarna.

Tidplan: Planeringen påbörjas tidigt 2017 och kontaktpersonsträffen hålls under våren 2017.

Resursbehov och kostnader: Projektledarna och beredningsgruppen utgör projektgrupp för att planera och ordna kontaktpersonsträffen. Träffen medför kostnader för MVG och MH för bland annat lokaler, måltider och eventuella externa medverkande eftersom träffen bör ordnas utan deltagaravgifter.

Återkommande projekt

Verksamhetsplan för 2017-18 respektive 2018-19

Det är viktigt att förbereda miljösamverkan 2017 och 2018 tidigt. I arbetet ska nära samråd ske med Miljösamverkan Halland så att de båda miljösamverkans verksamhetsplaner kan synkroniseras och innehålla samma projekt och med möjlighet för inspektörer/handläggare från båda länen att delta i alla projekt.

Miljökontorens och Länsstyrelsernas insats: Lämna projektförslag samt besvara enkäter 2016 och 2017 om verksamheten 2017-18 respektive 2018-19.

Tidplan: I början av året tas en enkät fram . Enkäten skickas sedan till miljökontoren och resultaten sammanställs under februari/mars. Därefter ska beredningsgruppen lägga fram förslag till verksamhetsplan som styrgrupperna kan besluta om i juni.

Resursbehov och kostnader: Sköts inom ordinarie berednings- och styrgrupper och medför inga ytterligare kostnader.

Verksamhetsberättelse för föregående år

Vi beskriver kortfattat vår verksamhet under föregående år och sammanställer i en presentation som läggs på vår webbplats. I verksamhetsberättelsen ska redovisas hur MVG:s mål uppfyllts och ges uppgifter om deltagande, insatser i de olika projekten och ekonomi med mera.

Tidplan: Verksamhetsberättelsen för 2015 ska göras klar och presentationen publiceras senast i mars 2016. Verksamhetsberättelsen för 2016 förbereds i december 2016.

Resursbehov och kostnader: Sköts inom ordinarie berednings- och styrgrupp. Om professionell hjälp anlitas för layout kan detta medföra kostnader i storleksordningen 20 – 40 000 kr.

Aktualitetsgranskning

Aktualitetsgranskning handlar om en uppföljning av material från tidigare projekt för att förtydliga hur aktuella olika dokument är. Syftet är att underlätta för våra användare på miljökontor m.fl.

Granskningen kan resultera i att en del dokument görs om så att de är aktuella i sin helhet. I vissa fall kan det räcka med att vi tydliggör vilka regler som ändrats, vilka nya regler som har börjat gälla, samt annat som berör den aktuella frågan.

För dokument som vi av olika skäl tills vidare avstår från att alls uppdatera ska en information läggas in om det.

Ett alternativ kan också vara att enbart lägga till en hänvisning till var annat mer aktuellt material på området finns, exempelvis ett handläggarstöd som tagits fram av en annan regional miljösamverkan eller Miljösamverkan Sverige.

Under senare år har flera av MVG:s dokument uppdaterats, men läget är ändå att det råder en betydande eftersläpning.

Projektledarna och beredningsgruppen arbetar sedan våren 2014 med en ny plan för aktualitetsgranskningen som ska leda till en prioritering, samt ange på vilket sätt olika dokument ska uppdateras (eller att de inte ska uppdateras).

Verkställighet av uppdatering kan sedan ske på något av följande sätt:

- I samband med verksamhetsplanering ska översyn göras för att se om några handläggarstöd bör ingå i projektförslagen. Det bör, i den mån det är möjligt, framgå av projektförslaget att projektet avser uppdatering av befintligt handläggarstöd
- Även när ett nytt projekt startas så kontrolleras om det rör frågor som anknyter till något tidigare material som finns prioriterat i planen för aktualitetsgranskning. I så fall tar, om det är praktiskt och resursmässigt möjligt, det nya projektets projektgrupp också med i sitt arbete att uppdatera det tidigare materialet.
- En särskild projektgrupp bildas för uppgiften.

För att spara resurser och nå samordningsvinster ska uppdatering när det är möjligt göras i samarbete med andra miljösamverkan som har behov av att uppdatera sina motsvarande dokument. Våren 2015 har arbete inletts med att alla miljösamverkan, i en gemensam lista över

alla sina dokument, bedömer uppdateringsbehov och därmed kan möjligheter till samarbeten lättare hittas.

Miljökontorens och Länsstyrelsernas insats: Använda de uppdaterade handledningarna i sitt ordinarie arbete. I de fall handläggare upptäcker behov av aktualitetsgranskning av något särskilt dokument tar projektledarna gärna emot sådana tips och önskemål. Vid behov medverka i projektgrupp som uppdaterar visst material.

Tidplan: Uppgiften är ständigt aktuell. Planen för aktualitetsgranskning blir ett stöd för vad som bör göras när. Planen behöver successivt revideras.

Resursbehov och kostnader: Resursbehovet är beskrivet ovan. Uppdatering kan medföra vissa kostnader i de fall informationsblad eller annat som kräver professionell layoutbehöver ändras.

Andra uppgifter

Pilotprojekt jämställdhet

Tillsynsprojektet Redlighet kött ska jämställdhetsintegreras. Målsättningen är att ta fram metoder och material som sedan kan användas inom alla Miljösamverkans projekt. Inför pilotprojektets start ska sakkunnig inom jämställdhet tillfrågas för att analysera tidigare material och ge råd om hur projekt kan hanteras för att beakta jämställdhet på ett bra sätt. Vidare arbete i pilotprojektet kommer ske i samråd med den sakkunniga inom jämställdhet, och kan till exempel innebära

- granskning av informationsmaterial riktat mot målgruppen,
- granskning av checklistor och instruktioner som inspektörerna ska använda eller
- granskning av hur tillsyn genomförs.

Erfarenheter från de miljökontor som arbetat med denna fråga sedan TUV ska tas tillvara i pilotprojektet.

Beredningsgruppen kommer under hösten 2015 att i samråd med sakkunnig avgöra vilket av tillsynsprojekten 2016 som ska bli pilotprojekt.

Utvärdering av Miljösamverkan Västra Götaland och Miljösamverkan Halland

Denna uppgift har föranletts av att nuvarande fyraåriga projektperiod för MVG är 2013-2016. Innan beslut om fortsättning efter 2016 kan tas ska en utvärdering göras, vilket anges i styrdokument för Miljösamverkan Västra Götaland 2013-2016.

Men då MVG och MH nu arbetat nära tillsammans sedan 2014 bör även utvärdering ske i samarbete mellan de båda miljösamverkan. Utvärdering ska inte endast omfatta MVG eller MH var för sig, utan också hur samarbetet fungerat som ett underlag för hur det skulle kunna fortsätta.

Tidplan: Utvärderingen måste genomföras tidigt 2016 för att bli klar i god tid innan beslut ska tas om de båda miljösamverkan och deras samarbete efter 2016

Resursbehov och kostnader: Styrgrupperna ger förslag till MVG:s respektive MH:s huvudmän om hur utvärderingen eller utvärderingarna ska genomföras. Om extern utvärderare ska anlitas kan detta medföra inte obetydliga kostnader.

Kommunikationsplan

Fortsatt uppföljning och vid behov revidering av Kommunikationsplan för Miljösamverkan Västra Götaland.

Stöd till nätverk

Projektledarna ska vid behov och i den omfattning som är möjlig ge stöd till nätverk för olika sakområden som inspektörer/handläggare på miljökontoren (och ibland även med deltagare från länsstyrelsen) bildar.

För närvarande, 2015, finns ett Hälsoskydds nätverk och ett Lantbruksnätverk.

Oförutsedda projekt

Oförutsedda projekt är projekt som genomförs i MVG trots att de inte är medtagna i verksamhetsplanen. MVG ska ha möjlighet att fånga upp frågor som det uppstått ett behov av för Miljökontoren (och i vissa fall även Länsstyrelsen) att snabbt ta tag i.

Vad som ska gälla för att genomföra oförutsedda projekt finns beskrivet i bilaga till protokoll från Miljösamverkan Västra Götalands styrgrupps möte 3 februari 2014 som finns på MVG:s webbplats.

Webb

Projektledarna ansvarar för att relevant information läggs upp på MVG:s webbplats.

Ekonomi

I styrdokumentet för MVG finns de övergripande riktlinjerna för ekonomin år 2013-2016, huvudmännens ansvar för finansiering m.m.

Budget 2016

I denna verksamhetsplan redovisas enbart budget för 2016

I enlighet med styrdokumentet är kostnadsramen för MVG 1360 kkr/år i 2012 års penningvärde (januari). Siffrorna nedan räknas sedan om till 2016 års penningvärde. Detta belopp innefattar inte särskild projektledares resurs för livsmedelsfrågor, eftersom livsmedel inte ingick i MVG då överenskommelsen mellan huvudmännen gjordes om kostnadsramen. Kostnader och intäkter för särskild projektledares resurs för livsmedel har, utanför denna ram, lagts till nedan på raderna 3 respektive c.

Kostnader 2016		kkkr
1	Projektledare, motsvarande c:a 1,5 tjänst, exkl. särskild projektledarresurs för livsmedel.	1200
2	Information (layout m.m.), ersättning till tillfälliga resurser, omkostnader för möten och kurser samt övriga kostnader huvudsakligen till projekten.	160
Summa 1+2		<u>1360</u>
3	Särskild projektledarresurs för livsmedel	95
Totalsumma 1+2+3		<u><u>1455</u></u>

Intäkter 2016		kkkr
a	De fyra kommunförbunden tillsammans	907
b	Länsstyrelsens miljöskydds-enhet	<u>453</u>
Summa a+b		<u>1360</u>
c	Länsstyrelsens veterinär- och djurskydds-enhet	95
Totalsumma a+b+c		<u><u>1455</u></u>

Under varje projektbeskrivning finns rubriken Resursbehov och kostnader. Utöver det som står där kan det i ett eller flera projekt bli aktuellt att någon annan än MVG:s ordinarie projektledare är projektledare eller på annat sätt lägger ned särskilt mycket arbetstid. Kostnader för sådan ersättning i de fall det blir aktuellt beräknas inte för varje projekt utan finns tillgängligt under posten 2 ovan (information, ersättning till tillfälliga resurser m.m.).

Miljösamverkan Västra Götaland - 49 gånger bättre tillsyn

Huvudmän

Länsstyrelsen i Västra Götaland, kommunförbunden och kommunerna i länet

Adress

Länsstyrelsen Västra Götalands län, Miljöskyddsenheten,
403 40 Göteborg, Tel 010-224 40 00

Webbplats

www.miljosamverkanvg.se

Projektledare

Lasse Lind 0532-714 47 lasse.lind@cirka.se

Cecilia Lunder 010-22 44 701 cecilia.lunder@lansstyrelsen.se

Anna Malmros 010-22 44 691 anna.malmros@lansstyrelsen.se

Maria Nylén 010-22 45 282 maria.nylen@lansstyrelsen.se

